

SZARVASI ÚJSÁG

Heti ap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer **vasárnap**.

Az előfizetési és hirdetési pénzek, úgy a lap s elemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra küldendők.

A nyilt-térben minden garmonsor díja 25 kr

HIRDETESEK

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyomda intézetbe küldendők. Ugyanitt fizetendők azok díjai.

Budapestben lapunk számára hirdetéseket el fogad Jaulusz Gyula Dorottya utca 11. sz. továbbá A. V. Goldberger, servitater 3. sz. alatt.

Nemzetgazdasági egyensúly.

Politikus és nemzetgazdák minden lépten és nyomon hangsúlyozzák, hogy „földmivelő ország vagyunk és ha tagadhatatlanul igazuk van is, midőn ezt állítják, ép oly kevésbé hagyhatjuk helyben ama következtetéseket, melyeket ez állításból levonnak.

A földmivelő ország hangoztatása ugyanis a legtöbb esetben igazolása akar lenni ama hatásában kiszámíthatatlanul káros tantételnek, a mely az iparos országokhoz és specialiter Ausztriához való közgazdasági viszonyainknak inferioritását hirdeti, sőt annak szükségkép valóságát bebizonyítani igyekezik.

Mint főntebb érintők, kiindulás helyes ugyan de a következtetés nemcsak helytelen, de — mint 15 év óta tapasztaljuk — következményeiben szomorú végzetességű is egyszersmind.

Mert hát igaz ugyan, hogy földmivelő ország vagyunk, a menyiben hazánk kiterjedéséhez képest érezhetőleg gyér népességünk az iparhoz szükséges számos munkás kezét kiállítani képtelen, de ebből nem az következik, hogy mi, a kik fogyasztói vagyunk iparos szomszédaink gyártmányainak, közgazdasági érdekeinket föltétlenül alárendeljük az övéiknek a kik szintén fogyasztói a mi nyersterményeinknek hanem talán inkább az, hogy valamint a kereskedésnek alapját az értékek kicserélése képezi, úgy a közgazdasági összhangnak is az értékek méltányos kiegyenlítésén kell alapulnia.

Hanem ehhez két dolog szükséges. Először is szakítani kell azzal a csodálatos elmélettel, mely közgazdasági viszonyainkban föltétlenül felsőbbiséget állapít meg az iparos termelés számára, míg a gazdasági termelést, mely az előbbinek csaknem kizárólagos életföltétele, annak kegyelmétől teszi függővé.

Másodszor pedig be kell látnunk, hogy földmivelő ország vagyunk ugyan és valószínűleg még sokáig az is maradunk, de a körülöttünk mindenben változott viszonyok határozottan azt követelik tőlünk, hogy mitis változtassunk földmivelési viszonyainkon s az eddig folytatott külkerjes gazdálkodástól eltérve, minden igyekezetünket földmivelésünk minél belterjesebbé tételére fordítsuk.

Milyen badarság volna például, ha valaki azt állítaná, hogy a földmives az iparossal szemben inferioritásban van. Hiszen e kettőnek érdeke kiegészíti egymást. mindegyik fél termelő lévén abban a cikkben, a melyiknek a másik legtermészetesebb fogyasztója. És ha ez áll az egyesekkel szemben, mért ne állhatna nagyban, egyik országnak a másikhoz való közgazdasági viszonyaira vonatkozólag is.

Igaz, hogy a képzelt, de valóságban nem létező értékek mostani korszakában a mozgó vagyon, a tőke játsza a legnagyobb szerepet. de hiszen a Bécsben kezdődött és azóta egész Európát, sőt még az újvilágot is bejárt „Krach” talán eléggé meggyőzhetett bennünket ez állapotok tarthatatlanságáról. Mindenekelőtt azt a tételt kell tehát dominálóná tenni közgazdasági politikában, hogy nem mint alárendeltek, hanem legalább is mint egyenjogúak, nem mint gyengébbek, de legalább is egyenlő erejűek állunk szemben iparos szomszédainkkal, sőt mivel a mi létezésünk alapja ingatlan és reális. még bizonyos előnyt is élvezhetnénk fölöttünk. Mindenekelőtt pedig nagy arczátlanság magunknak hangoztatni alárendeltségünket, mert ha mi folytonosan állítjuk, szomszédaink bizonyára nem mondanak ellene, hanem cselekszenek ahhoz képest, mi pedig isszuk a levét, mint a tények bizonyítják is.

Van még egy jelszó, melyet szintén kellett is gyakrabban hallunk hangoztatni s ez az adóképeség emelésének jelszava.

Egyfelől a kormány részéről hangoztatják ezt, mint a folytonosan növekvő állami szükségletek fedezésének egyetlen természetes módját, másfelől az adózó közönség követeli azt, mint oly vissza térítést, amelyre a kormány részéről, bizony nem igen kiméletes mértékben és modorban kivezett és behajtott adó terhelése némi könnyítése fejében méltányosan igényt tarthat.

Kormány és adózók egyetértének tehát az elvre nézve, de mit látunk a gyakorlatban? Azt, hogy mindkettő ismét egy akaraton van, de csak oly modorban mint a perlekedő felek, a kik a pár tárgyat képező jószágot, egyaránt saját tulajdonuknak követelik. A kormány azzal az igénnyel lép fel az adózók irányában, hogy legyenek szorgalmasak, takarékosak, változtassák gazdaságaikat belterjessé, tegyenek meg erre nézve minden költséges beruházást, teremtsenek az örökké éhes állampénztár számára új adóalapokat, szóval kezdjék meg és fejezzék be a nagy feladatot, azzal azonban keveset törődik, hogy mind e követeléseknek amaz előfeltételeit, melyeket az adózók joggal követelnek tőle, kereskedelmi vám — közlekedési hitel — és más viszonyaink előnyös rendezése által megereíteni igyekeznek.

Avagy tekintsünk végig amaz intézkedéseken, melyeket kormányaink 15 év leforgása alatt az adó-

képesség emelése tekintetében tettek s nem úgy találjuk-e, hogy a vasutakon és a kisbirtokosok hitelintézetének, a kormány jelentékeny segélyezése mellett való megállapításán kivül, összes tevékenységük csakis az adónak képességre való tekintet nélküli emelésden nyilvánult és nyilvánul még ma is annyira, hogy ma már jogosan helyezhetjük hazánkat az első helyre amaz országok között, melyekben az adózó csaknem elviselhetelenségig feszített adóterheléért a legcsekélyebb visszatérítésben részesül az állam részéről. A kormány tehát maga is külső terjeszést folytat és pedig a nélkül, hogy e rendszernek egyetlen negatív javító eszközét, az ugart, vagyis pihenést alkalmazná, mert hiszen nem is alkalmazhatja.

Az adózók szintén mindent, kezdeményezést és befejezést, jó időt, bő termést, magas árakat, olcsó pénz és szállítási eszközöket, fogyasztó piacok megnyitását, szóval mindent, a kormánytól várnak s azt teszik felelőssé érte, ha az év az egyik vagy másik tekintetben a táplált vérmes reményeknek meg nem felelt! de hogy széttekintենek saját háztájuk körül és igyekezzenek maguk részéről is kezdeményezni azt, a minnek teljesítését észszerűen mástól nem is várhatják, annak ug, ancsák szórványos tanubizonságait látjuk, nemzetgazdasági történelmünk legújabb korszakában. A gazdálkodás itt is a könnyelműségig kiterjesztés s valamint az államgazdaság körül, úgy itt is csak ama rabló gazdálkodás alkalmazását látjuk, mely folytonosan igénybe veszi ugyan földjeinek termő ké-

T Á R S A G

Menekülés.

Novelle.

Minden ember a földéretre! Gőöt! Az oromvitorlát fel!

— A mi vizünkre vitorlázna ez a maláji kutyák, sugá a kormányos a kapitánynak, nem kis fáradságba fog kerülni elmenekülni előlük.

— Nagyon is igaz! Maláji tengeri rablók. Jól megfigyeltem őket. Három hajóval lesz dolgunk, attól tartok elzárják az utat előttünk az öbölbe. Halál és kárhozat! A mellékarbocot föl. Az életről van szó!

— Az isten szerelmére, kapitány mi történik, kérdezte iszonyu aggodalommal egy fiatal nő a szép Miss Lewin, a banghoki angol residens leánya, — ki mint a hajó egyetlen utasa, vissza akart térni Angliába szüleihöz.

Nyugodjék meg mylady, monda a kormányos, udvariasan meghajtván magát, míg a kapitány tovább osztogatta a parancsokat, s a rettegett rablók mozdulatit távcsövével szemlélte. Reméljük, hogy még kijuthatunk közeliük.

A tenger nyugodt volt. Könnyű oldalszél a hajót meg-ingatta k'ssé, s a malájoknak emberékkel megrakott három hajója egyenesen az angol hajónak tartott. Mozdulatukat szabad szemmel is jól ki lehetett venni.

A fiatal leány, mélyen, aggodalmasan lélekzett. Szomorú é' n e é a leggyorsabb emmel evező maláji dereglyékre függeszté. Lázás feszültséggel figyelt a tiszték kimért parancsaira és a matrózok munkálataira. Most a hajó mintegy száz tonányira közeledett az örületes sebességgel száguldó maláji hajókhoz. Már ki lehetett venni, mint teszi meg az első dereglye legénysége az előkészületeket a támadáshoz, mikor az angol hajó gyorsan megfordult, s a maláji hajót maga előtt elrohanni engedte. Pár perc múlva a tengerre aláereszkedő köd fődte el a hajót.

Még jó ideig lehetett hallani a malájok dühös ordítását kik a biztosnak hitt zsákmányt elszalasztották, azután elcsendesett minden, s nem lehetett egyebet hallani a kapitány halk, de erélyes parancsával és a gép zakatolásánál.

Az angol habozott. Két óránál tovább mozgott hajója csavarmentesen egy négyszög-mértföldnyi területen. A köd meg körülfogva tartotta a hajót, a szél nem változott meg irányát és erejét.

A megkönnyebülés sóhajával hallotta Miss Ellen a kapitány szájából, hogy a vesélyből megmenekültek, ha a szél nem fordul meg. Azt hiszi, hogy a szél a tengeri rablókat kitérítette az irányból.

pességét, de arra, hogy annak egyrészét, czélszerű művelés és megfelelő trágyázás alakjában visszaadja vagy épen nem, vagy csak kivételes esetekben gondol.

Pedig hát bizony meg van a feladatnak az a része is, a melyet a kormány nyakába hárítani hiában kísértének meg, mert az egyszerűen a lehetetlenségek közé tartozik. A dolognak egy jelentékeny része, és pedig nem a kevésbé fontosabb rész, az adózók vállaira nehezkedik, s ezeket okvetetlenül és pedig minél gyorsabban teljesíteni s a megkezdett haladás által kényszeríteni kell a kormányt arra, hol államgazdasági politikával, az előrehaladó nemzett pályával parallel haladást tanusítson.

Nem egészen új javaslatok, a melyeket e tekintetben közölni szándékozunk, de kétségtelen hogy annyira körmünkre égett már a dolog, hogy azoknak továbbra halasztása a javi hatlan könnyelműség igaz vádját zúdítaná fejünkre.

Gazdasági viszonyaink javítására czélzó intézkedéseink között legelső helyen áll a földbirtokán az egész országban egviránt keresztülvitt teljes tagosítása.

Hogy a tagosított birtokot kevesebb erővel és idővesztéssel jobban művelni, és annak jövedelmességét jelentékenyen fokozni lehet, ez ma már annyiszor megvitatott és oly kétségtelen igazság, hogy annak további fejtegetésébe bocsátkoznunk szükségtelen. Kevésbé általánosak a tagosításnak egyéb, tisztán nemzetgazdasági előnyei. Ezek között nem utolsó

helyen áll az, hogy a szigoruan keresztül vitt tagosítás a legalkalmasabb eszköz a földbirtok végtelenségig vitt eldarabolásának és annak a földmives proletáriátus elszaporodásának megakadályozására, a mely a fekvő birtok tulajdonjogával járó, arisztokratikus világnézet és büszkeségnél fogva őt más foglalkozástól visszariasztja, másrészt annak tudata, hogy tenyérnyi birtokának jövedelméből megfeszített munka és a nélkülözésig vitt takarékoság mellett sem lehet kilátására arra, hogy sorsát javíthassa, családjának jövőjét némileg biztosíthassa; fatalistává teszi a szegénységgel karöltve járó összeszorítása a szükségleteknek, s az ebből kifolyó fokozatok elparlagiasodás, végre abba az állapotba süllyeszti, a melyet külföldi ellenségeink oly előszeretettel szeretnek kiemelni, valahányszor fajunkról szó van, az ázsiai közöny és dologtalanság állapotába.

Pedig valószínű, hogy ha gyermekkorától fogva az ősi hét szilvafára nem számít, hanem abban a tudatban nevelkedik fel, hogy neki a földmivességnél más pályát kell szükségképen választania az ipar, kereskedelem vagy tudománymezéjén, derék segyese setekben még kitünő munkaerőt nyert volna benne az állam.

Másik jelentékeny előnye a tagosításnak az, hogy az összpontosított, ugyszólván minden szegletében egy pillantással összeköthető gazdaságban a tétlenség sokkal jobban szembeötlök, mint a nem összpontosítottban. Abból az egyik munkahelyről a másikra való utazás jelentékeny részét képezi az évenként teljesített munkának; a szembeötlő tétlenségnek pedig természetes

dühösen ugrott rá, s megharapá nyakat, mi a kanczát örülete dühbe hozta. Blackot nyakcsigán csipte, megrázta, azután pedig szétépet nyakcsigolyákkal a földzetre dobta.

— Lőjjétek agyon a ponyt . . . Még szerencsetlenséget fog ránk hozni, ha életben marad, kiáltott dühösen a kormányos. Kedvencz kutájának kimulta elkészerítette, s izgatott hangulatt átragadt a tisztokra és a legöregebb matrózokra, kik azonnal kész voltak meglynchelni a gonosztevőt.

— Hozzáttok ebbe az üres ketreczbe, s ha hármát olvastam, tüzeljétek rá, mondta a kapitány.

A tengerészek hamar elkészítették fegyveröket. A kapitány már állásba tette magát, hogy az ítéletet végre hajtsa, mikor Miss Ellen megjelent a földzeten.

— Mit eselekeznek? kérdezé.

— Nézze csak Miss, mit csinált az ön alatomos kanczája. Az én szegény, becsületes, hü Blackomat az atkozott jószág, agyonharapta, kiáltott a kormányos dühösen.

— Kárpótolni fogom érte . . . igazán sajnálom mondta a kisasszony.

— Oh Miss nincs érte kárpótlás . . . Ki kell mulni.

— De Samson kapitány, mit gondoljak kegyetek felől. Most, ebben a komoly órában akarnak ítéletet tartani egy szegény ártatlan állatt fölött?

— Figyelem! Egy . . . kettő . . .

— Tehát remélhetjük, hogy megszabadultunk tőlük? kérdezte Ellen.

— Igen ha csak a szél meg nem fordul, a mi, fájdalom nem lehetetlen.

A tapasztalt tengerész aggodalma nagyon is alapos volt. Öt óra múlva a szél irányt változtatott. Mintha a ködöt is elakata volna üzni. A kapitány aggodalmasan csóválta fejét.

A fiatal leány rendkívüli nyughatatlansággal olvasott a tapasztalt tengerész vonasaiból.

— Nem fognak bennünket észrevenni? kérdezte Miss Ellen.

— Remélem hogy nem.

— A pony nagyon nyughatatlan, mondá az egyik tiszt aggodalmasan. Örökös nyerítésével elárulhatna bennünket az ellenségnek. Jó lenne, ha valahol elrejthetnők addig míg a vesszély elmúlik.

A felső skóczia pony-kancza, melyről a tiszt beszélt Miss Ellen hatáslova volt, melyet más emlékekkel együtt új hazájába akart vinni. A bátor, sűrű sörényű állat különös kegynek örvendett a földzeten. Csak a fekete ujfudlandi Blackkal állt rossz lábon. A kutya mindig belekapott a ló lábába, a hányszor csak tehetta, ez meg rugással boszulta meg magát. A kutya nyilván féltékeny volt, — s jövevénynek tekintette a lovat.

A pony ismét hallattá ominosus nyerítését. A kutya

következménye az unalom s minthogy ezt sem lehet mindenkor mulatsággal üzni tova, a legtermészetesebb gyógyszer marad ellene a foglalkozás. A foglalkozás módjára pedig természetesen nagy befolyással van a hajlamlak és egyéni vérmérsékletnek: izlésnek és tehetségnek s így a változás kimaradhatlan. Minthogy pedig ha már egyszer dolgozni kénytelen valaki, munkájának eredményét is akarja látni ismét magától látható, hogy napról-napra ismét hajlani fog ama foglalkozások felé, melyeknek közvetlen hasznáról személyes meggyőződést szerzett magának. Ez a házi-ipar kezdete s minthogy az iparüzésnek természetében fekszik, hogy a tehetség és szorgalom sokkal szembeötlőbb eredményeket mutatnak fel a téren, mint máshol, emelése nagy mérvben van hivatva arra, hogy nemzetgazdasági állapotainkra kedvezően hasson.

HIREK.

— (Halálozás.) Általános megdöbbenést keltett városunkban Konecz Zsigmond uradalmi tisztartónak f. hó 4-én d. e. 10 órakor váratlanul bekövetkezett halála. A megboldogultat az utcán érte utol a szélhűdési roham, a mint a postahivatal felé haladva a gimnázium épülete elé ért, hol egyszerre összeomlott s azonnal meghalt. A gyászbeszéd hírére mindenki kételkedéssel fogadta a ki ismerte az erőteljes férfit, kin a gyilkos kórnak semminemű elője sem mutatkozott; annál nagyobb volt a megdöbbenés amint a szomorú tény konstatálva lett. A megboldogultat, kiben a társadalom tevékeny tényezőjét vesztett, nagyszámú család siratja. Temetésen, mely f. hó 5-én d. u. 5. órakor ment végbe, a közrészt

A kapitány még el nem olvashatta a hármát, mikor a rémületes kiáltás hallatszott:

— A malájok!!

A köd eltűnt. Mig öt percnyire tőlük, a három rabló hajó nagy sebességgel tartott feléjük.

— El vagyunk veszve, ha hamar meg nem fordulunk. Minden vitorlát föl! Jobbra Jungens. Figyeljen az előárboczra.

A vadak elől ismét megmenekültek, kiknek dühös ordításait és sikoltásait jól kivehették. Ezek az angol hajó nyomába igyekeztek jutni. Kétségbeesett vadászat keletkezett.

A távolság az angolok és az üldözők közt mindig nagyobb és nagyobb lett, már vidám nevetés tükröződött a tengerészek vihar barnította arcáról mikor hatalmas recsenés következett, s a nagy árbocz derékban törve, a vitorlával együtt a a tengerbe esett.

— Föl a vészvitorlával! parancsolá a kapitány.

A szerencsétlenség folytán azonban már előnyt nyertek a rablók. Első dereglyéjük egy kartácsot küldött, mely az előrészt szétrombolá.

A hajó majdnem menthetetlenül ki volt szolgáltatva az ellenségnek. A kapitány gyorsan vízre bocsátatta a nagy csónakot. A legénység nagy rémületében a csónakba rohant s Miss Ellen nagy rémületében majdnem egyedül látta magát ponyjával együtt a fődélzeten. Szinte eszméletlenül ogyott a ketreczbe, s hű lova mellé kuporodott le.

E pillanatban a három dereglye elérte a hajót, s a

impozans mérvben nyilvánult. A gyászbeszéről kiadott családi jelentés így szól: Vodicska Aloizia, és gyermekei névszerint: Zsigmond, Gyula, Elek, Janka, Ida, Vilma, Kornélia, Erzsike és Jenő mély fájdalommal jelentik a feledhetlen jó férjnek és apának Konecz Zsigmondnak 1882. okt. 4-én d. e. 10 órakor élte 53 ik, s boldog házasságának 25-ik évében szélhűdés folytán váratlanul történt gyászos elhunytát Hült tetemei f. hó 5-én d. u. 5. órakor fognak a helyi ev. egyház szertátása szerint örök nyugalomra tétetni. Áldott legyen emlékezete!

— (Halálozás) Frankó Mihály, honvéd főhadnagy városunk szülőtte, szept. hó 20-án Budapesten jobblétre szenderült. A család által kibocsátott gyászjelentés így szól: Özv. Frankó Emánuelné saját, valamint gyermekei Károly, Sándor, József, Róza, István és György, úgyszintén a boldogult nagybátyjai idősb Frankó György, Frankó Demeter, Alvinczi, Mihály, és nagynénje özvegy Likarts Jánosné nevében jelentik minden ismerőseiknek és rokonaiknak feledhetlen fia, illetve testvérük és unokaöccsésük Frankó Mihály magyar kir. főhadnagy a 7-dik zászlóaljtól folyó évi szeptember hó 30-án délutánfél három órakor életének 35-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. — A drága hamvak október hó 2-án délután 4 órakor ünnepélyesen beszenteltetnek és a budapesti orvosi egyetemből (ujvilág-utca 2 szám) a kerepesi-uti temetőben örök nyugalomra tétetnek. Az engesztelő szent mise-áldozat október hó 3-án a Csongrádi-Csányi plébániában fog az Urnak bemutatni. Budapest, 1882. okt. 1-én. Béke és áldás legyen hamvain!

— (Zenedét nyitott) városunkban Fehér Poldi karmester s zenetanár úr, melybe a felvételek f. hó 15 ig eszközöltetnek 2 frt habi díj mellett. Ajánljuk e házagpótló intézményt a zenetanulók figyelmébe.

— (Alakadalmi évad) beálltával zenebandáink nagyban szervezkednek. Az első banda egészen új fuvóhangszerekkel látta el magát, hogy az igényeknek ez irány-

fődélzetre száz félmeztelen barna alak kapaszkodott föl, majom ügyességgel. A pár ember, kik a fődélzeten maradtak, tőreik alatt hullottak el. Azután serény fosztogatás kezdődött. A kajütökből s az alsó helyiségekből minden tárgyat fölzipeltek.

Ekkor a távolban egy ágyulóévs hallatszott. A rablok meghökkennek. De csak egy pilanatnyira, Azután ismét csend lett. . . . Elhagyták a hajót. Ellen ismét lövést hallott. nagyobb távolságról. A pony nyertett. Ellen fölemelkedett, s repeső örömmel látta, hogy a rablók egy három árboczos elől menekülnek, mely egyenesen a hajónak tartott. A mint tisztán kivette, angol hadihajó volt.

De mi volt az? Azt vette észre, hogy a víz lábait nedvesíti. A hajó sülyedni kezdett, a malájok lyukat furtak rajta.

Szentséges ég! kiáltott a leány elrémülve. Nincs számomra szabadulás! S kétségbeesetten lőtt a levegőbe hatlövetű revolverével. Ponyjával a fődélzeten uszott. A forgatag, melyet a sülyedő hajó keltett, a ládát vízzel töltötte meg. A leány kétségbeesetten ragadta meg a ló sörényét s háttára vetette magát. A pony derekasan tartotta magát. Hatalmasan uszott a folyton közeledő hajó felé. A leány ismét lőtt . . . Ereje mar-már elhagyta . . . de ebben a pillanatban a hajóról egy csónakot bocsátottak le . . . észrevették . . . „Csak bátorság kedves pony m, mindjárt meg leszünk mentve.“

Pár perc múlva az izgalomtól és rémületől félholt

ban is megfelelően, E zenekar közelébb zeneestélyt fog rendezni, melyben kifárólag fúvó hangszerekkel fog működni.

— (Györy Elek) az orosházi választó kerület országgyűlési képviselője Szept. 28-án érkezett Szentandrási községébe, választói látogatására; a községbe való bejövetele saját kívánata szerint minden ünnepélyességtől ment volt. Megérkezése estéjén a község házában, az előjáróság társas közvacsorát rendezett tiszteletére. A képviselő úr szelleműs modora, talpra esett pohárköszöntései a jelenlevőket teljes mérvben áthatotta, lekötelezte. Sajnálni lehet hogy épen a szüret és a mezei munka miatt sokan, kik látni óhajtották, távol lenni kénytelenítették; de más részről vigasztaló volt a képviselő úr azon ígérete, hogy megfogja még látogatni szentandrási választóit, hol oly igazi szívélyes magyar zamatú vendég szeretettel fogadják s honnan — mint mondá — jó emlékezettel távozik el.

— (A gymnasium tanuló ifjúság) egyik tagja, Kún Vilmos III-ad osztálybeli tanuló kísértetett f. hó 5-én délelőtt városunkban örök nyugalomra. A korán elhunyt ifjú temetésén az összes tanulóifjúság részt vett.

— (Az „Egyetértés”) szept. 24-iki számából vesszük a következőt: A legelőkelőbb bécsi napilapok, köztük a „Nene Freie Presse”, „Deutsche Zeitung”, „Fremdenblatt” stb. f. év szeptember 10-iki számunknak „törvényszéki csarnokában” alábbi következő közleményt hozzák: (Elkobzás és letartóztatás.) Az „Azienda” osztrák-francia élet és járadék valamint az „Azienda” osztrák-francia elemi és baleset biztosító-társaságok nevében dr. Neuda Miksa által tett feljelentés folytán az „Assecuranz-Blätter” kiadója Batovec Henrik Gyula által terjesztett „a két Aziende osztrák-francia társaság” című röpirat elkoboztatott és Batovec fogságba vettetett. Batovec ellen a vizsgálat zsarolás által elkövetett nyilvános erőszak büncselekmény címén indítatott meg Ezen közlemény magyarázatára meg kell jegyezni, hogy az „Azienda” hosszabb idő óta jóhíret károsító módon támadtatott meg hirlapcikkék és röpiratokban, a fenytő bíróság

által most felelősségre vont és letartóztatott Batovec által, míg végre önvédelmi eszközökhöz nyult; helyesebben tette volna, ezzel nem késni eddig. Egyáltalában az osztrák közönség, különösen bankok és biztosító intézetek csakis saját közönyös engedékenységüknek és — sajnos, de igaz — ilyenmü sajtótermékek versenycélokra irányított felhasználásának tulajdoníthatják, a páratlan bécsi revolver-sajtó ezen zsarolási vakmerőségét, s annakoly nagy foku elfajulását, hogy ezen baj már csak a leggyökeresebb módon orvosolható és bécsi kollegiánk kénytelenek a savanyu almába harapva, azon üdvös eredményt elismerni, melylyel a magyar hirlapíró egyesület a hasonnemü irány ellen küzd, annak utánzását önmaguknak ajánlva.

— (Békesmegegye) igazoló választmánya tagjaiul a közgyűlés által Ladics György, Kertay Zsigmond, Endreli Károly, Ferentzy Alajos és földi János megyebizottsági tagok választattak meg. — megye főispánja részéről pedig ugyanezen választmány elnökéül Göndöcs Benedek, tagjaiul Keller Imre, Party Ferencz és Szigethy Lajos szinten bizottsági tagok nevezettek ki.

— (Szent István) első magyar király Budapesten létesítendő szobra javára a megye házi takarékpenztára megtakarítandó jövadalmából 200 frtot szavazott meg.

— (A harmadik) egyetem ügyében Szegedről Pálty polgármester vezetése alatt hét tagu küldöttség ment föl, mely mely a napokban tisztelgett Trefort miniszternél, átnyujtva Szeged város ujabban szerkesztett emlékiratát az egyetem tárgyában.

— (Végzetes) fogadás. Kolozsvárról írják: Egy Pap Gavrilla nevü vasuti munkás, hatalmasan megtermett athleta, borozgatás közben erejét fitogtatva, arra fogadott, hogy három buzával töltött zsákot két vállán és karjai tartva, ötven lépésnyi távra elvisz. Az erős ember a reá rakott nagy teherrel meglehetősen biztos lépésekkel közeledett a kitűzött cél felé, midön hirtelen összeroskadt s eszméletlen állapotba szálították haza.

fiatal leány a „Jupiter” földézetén volt. Mikor kérdésére azt felelték, hogy a pony is megmentetett, szeméit, hosszú, édes üdítő szender zártá le.

Mikor fölépredt, vörös szőnyeggel diszített kabinban találta magát. Mellette egy éltes nő volt, ki barátságos mosolylyal hajolt föléje.

— Kermekem! Mennyit kellett szenvednie! Szabadulása szinte csodásnak látszik, s tudja-e, hogy kinek köszönheti ponyján kívül? Csendesen gyermekem, csendesem . . . nem szabad magát fölizgatnia. Ha majd átjön a reggelire, majd meg fogja tudni. . . . Egy kis meglepetés fogja érni.

Lady Porter, a fregattekapitány neje ajánlta magát. Helyette egy kis fekete leány jelent meg.

— Nelly segíteni akarni Ladyt felöltöztetni, mondá vidám nevetéssel, miközben vakító fehérségü fogait mutogatá Nelly nagyon ügyesnek látszott lenni a munkánál.

S Miss Ellen a szerencsenő segítségével pár perc mulva megjelñhetett a fregatte éttermében. A tisztek tiszteletteljes szívélyességgel üdvözölték A kapitány, egy igazi, zord tengerész, de tökéletes gentleman, lovagias előzékenységgel vezette az asztal végén trónoló nejéhez.

— Itt van a meglepetés, Miss, mondá a kapitányné a leányhoz, miközben ugy magas, karcsu fregatte-hadnagy egyenruhát viselő fiatalemberre, Sir Reginald Posterre mutatott, ki büszke arra, hogy először hallotta meg a végzetes lövést a kegyed revolveréből.

Ellen elpirulya nyujtá kezét megmentőjének, kivél ezelőtt egy évvel ismerkedett meg nagybátyának házában, Brightonban.

— Kétszeresen lekötelezettje vagyok, suttagá, neki, akkor a tengerparton . . . hiszen tudja. . . .

— Semmit sem tudok kisasszonyom, csak azt, hogy végtelenül boldog vagyok, hogy megmenthettem.

Egy hét mulva a fiatal lady hü ponyjával együtt kiszált Banghykban. Szülei örömujjongással fogadták. Kedves leányukat már elveszettnek hitték. Azon angol hajó egy-két embere, melyen ellen utazott, s mely a maláji rablók zsákmányául esett, Banghokba érkezésükkor azt beszéltek, hogy a leány menthetetlenül elveszett. Annál nagyobb volt hozzátartozóinak öröme, mikor a halottnak hitt karjaiba zárhatták.

Mi sem volt természetesebb, mint hogy Sir Reginald legközelebbi szabadságidejét a banghoki angol miniszterresidensnél töltötte. Mintha már a végzet is azt akarta volna, hogy Miss Ellen és a fiatal tengerésztiszt egymásé legyenek Még abban az esztendőben megtartották a lakodalmat. Most Reginald lincolshirei birtokán élénk, A ponykancza megható türelemmel hordozza a boldog pár kedves két gyermekét, a négy éves Harryt. Hizelegve simogatják meg a ló nyakát s kapaszkodnak sörényébe, gyöngéd szavakat intézve hozzá. Hiszen ő mentette meg egykor az édes mamát a biztos haláltól!

— (B. Gyulán) Papp Gábor városi rendőrbiztost Pfaff József vasárnap délelőli 10 órakor meglötte. Az eseményt következően írja le levelezőnk. Pfaff rossz viszonyban állott néjével s többször bántalmazta; így e hó 1-én is (mások szerint szeptember 30-án) megverte s ezért őt a rendőrkapitányságnál bépanaszolták. A rendőrség felakarván őt kísélni, a közrendőröknek nem engedelmeskedett s a kétségbeesésig ellenszegült, később aztán Papp rendőrbiztos is kiment Pfaffert a németvárosba, de ez revolverrel felfegyverkezett, és felfutott a kamarából a padlásra vezető épescsón s midőn Papp hívó szavára sem jött le, Papp kinyitá a szin aftáját. beakart menni, de alig tevé be lábát, Pfaff lőtt s Pappnak jobb lábát térdén alól golyóval találta, mely 2-3 czméterig hatolt a lába. Pappot kocsin kellett hazaszállítani. Papp rendőrbiztost, mint hivatalnokot igen pontosnak s rendes embernek ismerte mindenki, s most is tulbuzgóságának köszönhető nem várt csapást. Állapota igen aggasztó azonban a legjobb orvosi ápolásban részesül; adná, az ég hogy komolyabb baj nélkül mulnek el e derék ember fájdalma. Pfaff még későben sem adta meg magát több lövést tett a rendőrségre, de a többi egy sem talált, míg végre saját szájába röpitett golyót, oly formán, hogy e golyó jobb szemén jött ki, s azonnal szörnyet halt. Így végződött Gyulán az e hó 1-én tartott németvárosi bucsu.

— (A vetések állásáról) a földmívelési miniszterium állandó gazdasági tagositoitól szeptember 15-16l 26-ig

érkezett jelentések a következő átnézetet nyújtják. A folytonos esőzések következtében a burgonya sok helyen s különösen az északi megyékben rothadásnak indult, a tengeri pedig érésében akadályozva van — Egyébként a tengeriből közép a burgonyából gyenge közép termés várható. Kivételt képez e részben több volt erdélyi megye, a hol mindkét növény jó termésre nyújt kiáltást. A répa általában jó termést ígér. A szőlő a nedves időjárás és a hideg éjszakák folytán igen sokat szenvedett. A sarju általában közép. sőt néhol jó termést adott, de a nedves időjárás következtében behordható nem lévő, — több helyt megromlott. A repczvetések szépen állanak.

— (A megye területén) a lefolyt hóban ragályos és járványos kórok nem uralkodtak, a halálozási viszonyok is rendesek; — kivéven Vésztő községet, hol ujabbán a gyermekek között pusztító hél-hurut miatt a halálozási esetek számossabbak és K-Ladány községet, melynek gyermekei közül, a roncsoló toroklobbal párosult vörheny-járvány szedi áldozatait. mi mimat mult hó 15-én a tanodai oktatást is is fel kellett függeszteni. A hasznos házi állatok egészségi állapota is kedvező, nohabár Orosháza község loállományában a lefolyt hóban több taknyossági eset merült fel.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Sipos Soma.

GUTJAHR és MÜLLER Budapesten

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár (ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER

a Margit-hid közelében

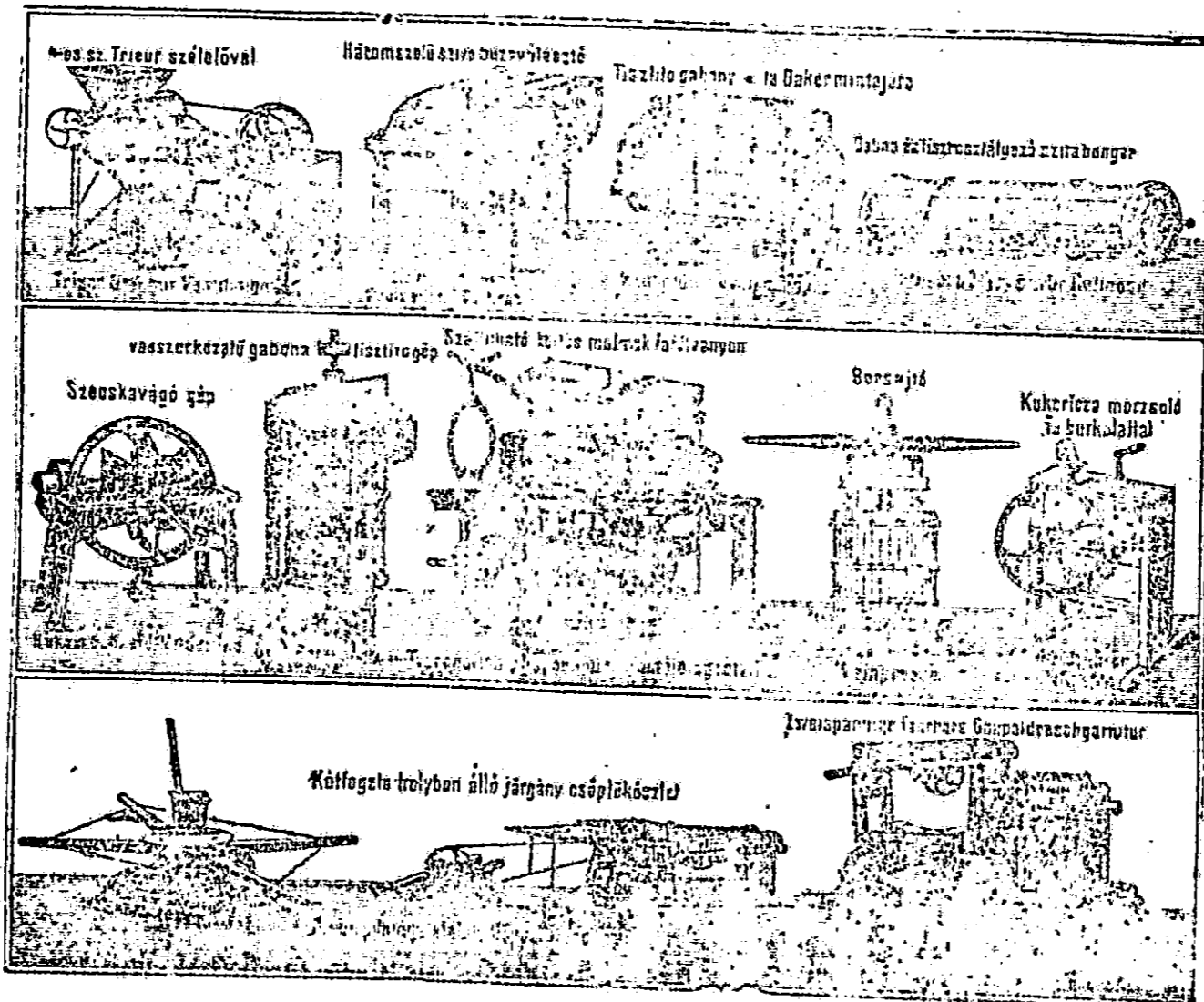
ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, mint:

Trieurök gazdaság számára
Járgány-cséplőgépek.
Szelelő-rosták.

Kukoricza-morzsolók.
Szeeskavágók,
B sajtl.

Különlegessé e malmok
számára.

Dur-l-al...
Malom trieur-hengerek.
Gabona osztályó hng r k.
Koptató-gépek.
Daraválasztó-gépek,
Tarárok, Detacherök.

Malom-alkatrészek, u. u

Transmissiók

Szjűre e n

ROSTALEMEZEK:

Csölgép osták..

Liszthengerszíták.

Koptató lemezek.

Ráspolylemezek.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve,

Gyári raktár és képviselőség Szarvason Elefant Pál urnál.

H i r d e t é s e k.

E L Ö F I Z E T É S

„B U D A P E S T I H I R L A P”

czimű fővárosi napilapra.

A „Budapesti Hírlap” a legolcsóbb s legterjedebb magyar lapok közé tartozik. Megjelenik mindennap még ünneputáni napokon is 12—16 oldalnyi tartalommal, melyben a politika, a társadalom, irodalom, művészet, a hatósági s gazdasági élet röviden, szabatosan és hiteles források alapján tárgyalatik.

Közül a „Budapesti Hírlap” élénken írt rendes rovatain kívül mindennap két tárczát, állan-
dóan egy jeles regény folytatását, a szomorú színdarabot és ismeretterjesztő cikket; van állandó vidéki rovata. vannak megbízható külföldi levelezői szával a „Budapesti Hírlap” a mellett, hogy hazafias hivatásának a fővárosi német újságok kiszorítását a magyar családoktól biztató ki, a versenyt sikerrel veheti föl bármely külföldi, vagy hazai lapjával, melyek mindegyikénél még hozzá olcsóbb.

A „Budapesti Hírlap” állandó munkatársai a következők: u. m.: **Csukási József**, szerkesztő, gróf **Teleki Sándor** ezredes, bá. **Kassay**, **Rákosi Jenő**, **Balogh Pál**, **Szokolay** **Láornél**, **Kacsány Géza**, **Berényi László**, **Rákosi Viktor**, **Benárdék Elek**, dr. **Volf Vilmos**.

A „Budapesti Hírlap” előfizető ára féléve 7 frt, évenként 13 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 50 kr.

Címe: „BUDAPESTI HIRLAP”, Budapest, Kalap utca 15. sz.

Tisztelettel ajánljuk a „Budapesti Hírlap”-ot a hazafias magyar közönség pártfogásába.

Csukási József, s. k. Rákosi Jenő, s. k.

A „BUDAPESTI HIRLAP” kiadótulajdonosai.

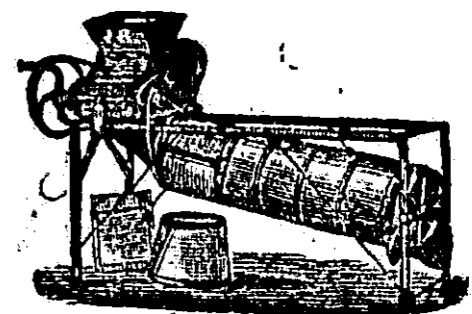
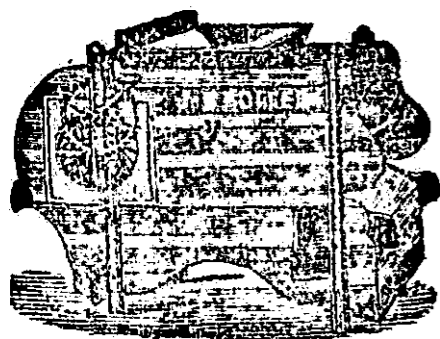
B R O G L E J Ó Z S E F

gép és rostalemez gyára Budapesten

Gyár: váci ut az osztr. államvaspálya özeleiben. Raktár: váci körút 68 sz.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett, javított gyártmányait mint:

T i e r ö k e t változó rostával
T i s z t i t ó g é p e k e t szelelővel
K ü l ö n l e g e s s é g e k e t m a l m o k s z á m á r a
28.466 szabadalmazott h á r m a s e k é k e t

Cséplőgép-rostákat lyukasztott és hasított lemezeket

vas, acél, és horganyból, valamint mindennemű gazdasági gépek és szereket.

Árjegyzékek kívánatra ingyen.

„ÁRPÁD” IRODALMI ÉS NYOMDAI INTÉZET

S Z A R V A S O N,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és diszes kiállítására

Kzö ségi és gyámi rova tos ivek,

H I V A T A L O S N Y O M T A T V Á N Y O K,

minden alakban,

Ü G Y V E D I E S K E R E S K E D E L M I N Y O M T A T V Á N Y O K

F A L R A G A S Z O K, K Ö R L E V E L E K,

levélfejek és levélborítékok, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosb árákon állittatnak ki.

 Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

A z Á r p á d i n t é z e t

Szarvason.